EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 29.05.2020
C(2020) 3410 final

OPENBARE VERSIE

Dit document is een intern document van de Commissie dat louter ter informatie is bedoeld.

Betreft: **Steunmaatregel SA.55465 (2020/N) – Nederland**
Invest International

Excellentie,

De Commissie wenst de Nederlandse autoriteiten ervan in kennis te stellen dat zij, na onderzoek van de aangemelde informatie over de bovengenoemde zaak, heeft besloten geen bezwaar te maken om de hieronder uiteengezette redenen.

1. PROCEDURE

(1) Op 27 september 2019 hebben de Nederlandse autoriteiten de Commissie een prenotificatiedocument gestuurd met een beschrijving van hun plan om een nieuwe nationale promotie-instelling ("NPI") met de naam Invest International op te richten. Als follow-up vonden er een aantal prenotificatiecontacten plaats tussen de Nederlandse autoriteiten en de diensten van de Commissie.

(2) Op 10 maart 2020 hebben de Nederlandse autoriteiten overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie[1] ("VWEU") de opzet van Invest International en de daarmee samenhangende steunmaatregelen ten gunste van Invest International aangemeld.

[1] PB C 115 van 9.5.2008, blz. 47.

Zijne Excellentie

Minister van Buitenlandse Zaken
Bezuidenhoutseweg 67
NL – 2500 EB Den Haag

2. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGELEN

2.1. Rechtsgrondslag voor de opzet van Invest International

(3) Invest International zal worden opgericht bij parlementaire wet (hierna "de wet" genoemd)[2].

2.2. De doelstellingen van Invest International

(4) Invest International zal een nieuwe Nederlands NPI zijn die zich voornamelijk richt op activiteiten om de doelstellingen van de Nederlandse autoriteiten op het gebied van buitenlandse handel en internationale samenwerking te verwezenlijken. Het primaire doel van Invest International is het steunen van ondernemers en internationale projecten die een antwoord bieden op de wereldwijde uitdagingen of bijdragen aan de Nederlandse economie. Meer concreet zal Invest International de behoefte aanpakken aan:

(a) financieringsproducten die leemten in het financieringslandschap opvullen;

(b) betere toegang tot de (ontwikkelings)instrumenten van Invest International (bestaande door de staat gefinancierde instrumenten, met name voor het kleine en middelgrote ondernemingen ("MKB") en startende ondernemingen);

(c) ontwikkelingsdiensten op het gebied van het opvullen van de financieringskloof om de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken.

2.3. De operationele opzet van Invest International en haar opdracht

(5) Invest International zal worden opgezet als een joint venture tussen de Nederlandse staat en de bestaande Nederlandse ontwikkelingsfinancieringsinstelling FMO[3]. De investering van FMO in Invest International - een investering op initiatief van de overheid- neemt de vorm aan van een overdracht van een aantal FMO-portefeuilles en ook van kennis en expertise.

(6) De Nederlandse staat zal Invest International - voor haar investeringsdochter[4] - een startkapitaal van maximaal 800 miljoen EUR toekennen. Daarnaast heeft de regering FMO er ook toe aangezet om tot 40 miljoen EUR te investeren.

---

[2] Als onderdeel van de aanmeldingsdocumenten hebben de Nederlandse autoriteiten een ontwerptekst voor de machtigingswet voor de oprichting van Invest International ingediend.

[3] FMO (zie: https://www.fmo.nl) is de Nederlandse bilaterale NPI in meerderheid in handen van de overheid. De aandelen van de staat in FMO zijn in handen van het ministerie van Financiën en de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is de beleidsverantwoordelijke partij. De exacte aandeelhoudersstructuur van Invest International is nog niet vastgesteld, maar de Nederlandse autoriteiten hanteren momenteel als werkhypothese een 51/49 (staat/FMO)-verdeling van de stemgerechtigde aandelen.

[4] Deze kapitaalinjectie zal de komende jaren stapsgewijs (d.w.z. in de vorm van tranches) plaatsvinden. Het precieze bedrag van elke tranche wordt bepaald door de werkelijke liquiditeitsbehoeften van de

(7) Invest International zal geen bankvergunning hebben en het is ook niet de bedoeling dat Invest International extra financiering op de markt of uit de publieke sector zal aantrekken.

(8) Wat de bedrijfsstructuur betreft, zal Invest International bestaan uit een moedermaatschappij ("Invest International Holding BV"), die dan 100% van haar dochterondernemingen bezit, die elk een specifieke taak uitoefenen. Invest International voorziet dochtermaatschappijen voor de volgende taken:

(a) investeren en financieren;

(b) projectontwikkeling; en

(c) het uitvoeren van (financierings)regelingen in naam van de Nederlandse staat.

2.3.1. Invest International Holding BV

(9) Invest International Holding BV zal fungeren als contactpunt tussen de aandeelhouders en de Nederlandse staat. Het corporate governance-kader zal worden vastgelegd in de wet, waarbij kleinere corporate governance-kwesties vervolgens worden uitgewerkt in de statuten van Invest International, de aandeelhoudersovereenkomst van de joint venture en een extra overeenkomst tussen de onderneming en de Nederlandse Staat waarin de strategische prioriteiten van Invest International worden vastgelegd (zoals de belangrijkste doelstellingen van haar investeringsbeleid).

(10) Invest International Holding BV zal zelf geen producten of diensten op de markt aanbieden in concurrentie met andere financiers.

2.3.2. De impact investing-taak

(11) De investeringsdochter van Invest International zal tot 800 miljoen EUR ontvangen, waarop de Nederlandse staat geen marktrendement verwacht. De investeringsdochter van Invest International zal optreden als financier in laatste instantie (d.w.z. financiering verstrekken die commerciële banken niet bereid waren te verstrekken) en als impact-investeerder, en zal zowel steun- als niet-steunactiviteiten uitvoeren. Concreet zal Invest International investeren door middel van zowel steunmaatregelen als de-minimismaatregelen en via maatregelen gebaseerd op het beginsel van een marktdeelnemer in de markteconomie ("MEO"[5] of "market economic operator"). Indien mogelijk zal Invest International investeren op MEO-basis, maar ook op niet-MEO-basis als dit nodig is om het beoogde maatschappelijke rendement te behalen. In vergelijking met normale marktpartijen kan Invest International bijvoorbeeld een langere looptijd van de financiering/investering, meer risico of een korting op het financieringspercentage accepteren.

---

onderneming. In de huidige begrotingsprognoses wordt uitgegaan van een kapitaalinjectie van 160 miljoen EUR per jaar in de begrotingsperiode 2020-2025.

[5] De MEO-activiteiten zijn beschreven in punt 2.3.2.2.

(12) Invest International zal voornamelijk gebruik maken van de volgende instrumenten:

- investeringsleningen (inclusief senior-, mezzanine- en juniorleningen);
- exportfinancieringsleningen;
- garanties; en
- eigen vermogen.

(13) Wat de geografische reikwijdte van haar activiteiten betreft, zal de dochtermaatschappij voor impact investment projecten buiten de interne markt van de EU financieren[6], maar kan de begunstigde van de financiering in de EU gevestigd zijn. Invest International verwacht dat de meeste activiteiten plaatsvinden in laaginkomens-, lagermiddeninkomens- en hogermiddeninkomenslanden[7].

2.3.2.1. Steunmaatregelen en de-minimismaatregelen

(14) De dochtermaatschappij voor impact investment van Invest International zal financiering verstrekken op grond van de groepsvrijstellingsverordeningen inzake aanmelding van staatssteun (hierna "AGVV" genoemd)[8], op grond van de richtsnoeren inzake staatssteun[9] (na aanmelding) of op grond van de minimis-verordeningen[10].

(15) Bij exportfinanciering zal de financiering plaatsvinden op basis van de OESO-regeling inzake door de overheid gesteunde exportkredieten[11].

---

[6] Bij wijze van uitzondering kan Invest International ook overwegen te investeren in een project of transactie binnen de EU.

[7] Zoals gedefinieerd door de Wereldbank: https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-and-lending-groups.

[8] Met name op grond van de algemene groepsvrijstellingsverordening: Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PB L 187 van 26.6.2014, blz. 1).

[9] Met name op grond van de richtsnoeren inzake risicofinanciering (Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van risicofinancieringsinvesteringen, PB C 19 van 22.1.2014, blz. 4-34) of de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie (Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020, PB C 200 van 28.6.2014, blz. 1).

[10] Met name op grond van Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun, PB L 352 van 24.12.2013, blz. 1.

[11] Zoals bekrachtigd in Verordening (EU) nr. 1233/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de toepassing van bepaalde richtsnoeren op het gebied van door de overheid gesteunde exportkredieten en tot intrekking van de Beschikkingen 2001/76/EG en 2001/77/EG van de Raad, PB L 326 van 8.12.2011, blz. 45.

2.3.2.2. MEO-, niet-steunmaatregelen

(16) Wanneer Invest International investeert onder MEO-voorwaarden:

(a) zal zij hetzij de entiteiten waarin wordt geïnvesteerd, uitdrukkelijk verzoeken private financiering te verkrijgen, en vervolgens op voet van gelijkheid investeren; of

(b) als de entiteiten waarin wordt geïnvesteerd niet in staat zijn financiering uit de particuliere sector aan te trekken en pari passu-investeringen niet mogelijk zijn, zal Invest International gebruik maken van een van de alternatieve methoden van de mededeling van de Commissie betreffende het begrip "staatssteun"[12], zoals benchmarking met particuliere investeringen in een vergelijkbare situatie. Voor leningen waarvoor niet voldoende bewijsstukken voorhanden zijn om het exacte niveau van hun marktconforme rente vast te stellen, zal Invest International als marktmaatstaf ook gebruik maken van de tabel met rentepercentages in de mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld[13].

(17) De MEO-activiteiten van Invest International zullen plaatsvinden op gebieden waar marktfalen is vastgesteld. De Nederlandse autoriteiten baseren zich op vormen van marktfalen dat reeds is vastgesteld in de verordeningen, richtsnoeren, mededelingen en kaderregelingen van de Commissie op het gebied van staatssteun. De Nederlandse autoriteiten voeren aan dat deze MEO-maatregelen en de daarmee verband houdende vormen van marktfalen vaak zullen worden gelinkt aan de AGVV (zoals de artikelen 17, 21 en 22 daarvan), de richtsnoeren van de Commissie inzake staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie en de daarin vervatte subsidiabiliteitsvoorwaarden (met uitzondering van[14] cumuleringsregels, maximale steunbedragen (zowel in absolute cijfers als in percentages), steunintensiteiten en bekendmakings- en verslagleggingsvereisten). Indien een geplande maatregel of een reeks van maatregelen buiten het toepassingsgebied van de verordeningen, richtsnoeren, mededelingen en kaderregelingen inzake staatssteun vallen, zullen de Nederlandse autoriteiten het marktfalen aantonen op basis van een economische studie en zullen zij overleg plegen met de Europese Commissie.

(18) Concreet zullen de MEO-taken van Invest International het volgende omvatten:

(a) leningen of garanties aan kleine en middelgrote ondernemingen ("MKB"), kleine midcapondernemingen, midcapondernemeningen of grotere ondernemingen uit hoofde van de verschillende artikelen in de AGVV en/of relevante staatssteunrichtsnoeren

---

[12] Mededeling van de Commissie betreffende het begrip "staatssteun" in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PB C 262 van 19.7.2016, blz. 1).

[13] Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (PB C 14 van 19.1.2008, blz. 6).

[14] Voor MEO-maatregelen zou het brutosubsidie-equivalent (0 EUR) van dergelijke maatregelen geen gevolgen hebben voor de toepassing op die voorwaarden.

(b) exportfinancieringsleningen[15];

(c) investeringen in eigen vermogen:

(c1) met inachtneming van alle voorwaarden van artikel 21 of 22 van de AGVV;

of

(c2) in het MKB en kleine mid-capondernemingen[16], op voorwaarde dat zij betrokken zijn bij projecten die voldoen aan de voorwaarden van de AGVV en/of de relevante richtsnoeren inzake staatssteun (zoals de richtsnoeren inzake staatssteun voor milieubescherming en energie).

(19) Bovendien zijn de Nederlandse autoriteiten van mening dat, indien een maatregel alleen een lokale impact heeft in landen buiten de Europese Unie en de begunstigde van de maatregel een lokaal gevestigde onderneming of een entiteit is die niet als onderneming kwalificeert, dergelijke gevallen niet onder artikel 107, lid 1, VWEU vallen.

(20) Teneinde buitensporige verstoringen van de mededinging te vermijden, zal Invest International bij het verrichten van MEO-activiteiten de volgende voorzieningen treffen om "crowding-out" te voorkomen:

(a) Invest International zal de entiteit waarin wordt geïnvesteerd, uitdrukkelijk verzoeken private financiering te verkrijgen. De entiteit waarin wordt geïnvesteerd, zal moeten aantonen dat zij heeft getracht de benodigde financiering te verkrijgen. De entiteit waarin wordt geïnvesteerd, moet hetzij bevestigen dat zij een openbare oproep tot investeringen heeft gedaan (die niet de benodigde financiering opleverde), hetzij meedelen welke financiers (minstens twee) zijn benaderd maar niet voldoende financiering wilden verlenen;

(b) Invest International zal geen meerderheidsbelang in ondernemingen nemen (in termen van aandelen met stemrecht);

(c) Invest International zal investeren in business cases waarvan vooraf kan worden aangenomen dat ze een voldoende rendement zullen opleveren[17];

(d) Invest International zal een intern klachtenmechanisme instellen in het kader waarvan derden (zowel ondernemingen als zelfstandigen), klachten kunnen indienen tegen de activiteiten van Invest International[18]. Binnen

[15] De Nederlandse autoriteiten merken op dat zij zich zullen houden aan de OESO-regeling inzake door de overheid gesteunde exportkredieten. In gevallen waarin de toepassing van de regeling leidt tot marktconforme rentevoeten, wordt geen steun verleend voor de maatregel: daarom maken bepaalde exportfinancieringsleningen deel uit van de MEO-taken van Invest International.

[16] Kleine midcapondernemingen zoals gedefinieerd in punt 52, onder xxvii), van de richtsnoeren inzake risicofinanciering (Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van risicofinancieringsinvesteringen (PB C 19 van 22.1.2014, blz. 4).

[17] Zie ook punt (16)

[18] Zoals opgenomen in artikel 10 van het wetsontwerp.

twee weken nadat Invest International een dergelijke klacht heeft ontvangen, zal Invest International de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op de hoogte brengen. Invest International zal elk kwartaal verslag doen over de status van de afhandeling van een klacht; de wet stelt ook een procedure vast waarbij Invest International activiteiten die een ongewenst effect op de concurrentie op de markt blijken te hebben, zo snel mogelijk, maar niet later dan een jaar, zal staken[19].

2.3.3. De projectontwikkeltaak

(21) De dochteronderneming voor projectontwikkeling heeft tot doel projecten in de particuliere en publieke sector in een vroeg stadium te ondersteunen. De Nederlandse autoriteiten stellen dat er momenteel onvoldoende activiteit is in de beginfase van de projectontwikkeling, als gevolg van de hoge risico's en de onzekerheid in opkomende markten (met name in meer innovatieve industrieën). Het ontwikkelen van een zakelijke propositie en het bouwen van een consortium zijn complexe, tijdrovende taken waarvoor vaak een financiële partner nodig is, die expertise kan inbrengen op het gebied van financiële projectstructuren en ook een deel van de ontwikkelingskosten kan delen: met name startende ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen hebben een dergelijke partner nodig. De dochteronderneming zal een jaarlijkse subsidie van 9 miljoen EUR ontvangen om deze diensten aan te bieden aan zowel openbare als particuliere exploitanten.

(22) Meer bepaald zal deze dochtermaatschappij:

(a) onderzoeken en analyses verrichten en publiceren om marktfalen op de financieringsmarkt vast te stellen;

(b) marktpartijen (bv. consultants) belasten met het onderzoek naar markten en de levensvatbaarheid van bedrijven en het bepalen van geloofwaardige aanbestedingsmethoden voor publieke entiteiten in het buitenland;

(c) projectmogelijkheden onderzoeken die samen met private en publieke partners kunnen worden ontwikkeld. In deze fase zal informatie over potentiële kansen worden gedeeld met partijen uit de particuliere sector;

(d) de ontwikkeling cofinancieren van een bedrijfsplan in samenwerking met sponsors uit de particuliere sector;

(e) ontwikkelingsactiviteiten voor publieke partners medefinancieren of uitvoeren, met het oog op de ontwikkeling van een inschrijving. Indien een aanbesteding wordt ontwikkeld voor een publieke partner in laaginkomens-, lagermiddeninkomens- en hogermiddeninkomenslanden, zijn de beginselen van gelijke behandeling, transparantie, wederzijdse erkenning en evenredigheid van toepassing.

(23) Sommige van deze diensten zullen kosteloos beschikbaar worden gesteld voor alle belanghebbenden. In de gevallen waarin deze diensten als economisch van

---

[19] Zoals opgenomen in artikel 11 van het wetsontwerp.

aard zouden worden beschouwd en zouden worden geacht een selectief voordeel op te leveren, zullen de Nederlandse autoriteiten ervoor zorgen dat hetzij de de-minimisverordening, hetzij de AGVV (bijvoorbeeld de artikelen 18 en 24 van de AGVV) in acht wordt genomen.

2.3.4. De dochteronderneming die belast is met de uitvoering van de regelingen

(24) Deze dochteronderneming zal namens de Nederlandse overheid, met name het ministerie van Buitenlandse Zaken, een aantal bestaande regelingen - die momenteel door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland worden uitgevoerd - uitvoeren. De risico's (en voordelen) van deze regelingen blijven voor rekening van de Nederlandse staat, maar Invest International zal de administratieve taken op zich nemen. De uiteindelijke besluitvorming en verantwoordelijkheid voor de regelingen blijft bij de Nederlandse overheid.

2.4. Staatsmaatregelen ten gunste van Invest International

(25) Invest International zal profiteren van de volgende staatsmaatregelen:

(a) haar dochtermaatschappij voor impact investment zal (hoogstens) 800 miljoen EUR aan kapitaal van de Nederlandse staat ontvangen. De kapitaalinjectie zal in verschillende tranches gebeuren.

(b) De eerste investeringen tot 40 miljoen EUR zullen (als door de overheid geïnduceerde investeringen) door FMO worden onderschreven.

(c) Haar projectontwikkeldochter zal een subsidie van 9 miljoen EUR per jaar ontvangen om de door haar verleende ontwikkelingsdiensten voor te financieren.

(26) Invest International zal geen overheidsgarantie of fiscale maatregelen genieten. In dit stadium wordt niet verwacht dat Invest International extra marktfinanciering zal aantrekken.

2.5. Evaluatie[20]

(27) Eens in de zeven jaar sturen de Nederlandse autoriteiten het Nederlandse parlement een verslag over de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de effecten van Invest International. De Nederlandse staat zal de maatregelen ook opnieuw bij de Commissie aanmelden vóór 31 december 2027.

3. STANDPUNT VAN DE LIDSTAAT

(28) De Nederlandse autoriteiten erkennen dat zij geen commercieel rendement verwachten van hun kapitaalinjectie van (maximaal) 800 miljoen EUR in Invest International (beoordeling van de niveau I-steun).

(29) Met betrekking tot de taken van Invest International benadrukten de Nederlandse autoriteiten dat alle maatregelen van de dochtermaatschappij voor impact investment van Invest International - op het niveau van de eindbegunstigde

[20] Zie artikel 16 van de wet.

(beoordeling van niveau II-steun) - hetzij worden uitgevoerd in het kader van bestaande groepsvrijstellingsverordeningen en goedgekeurde regelingen in het kader van staatssteunmededelingen, hetzij onder MEO-voorwaarden op gebieden waar marktfalen is vastgesteld in die vrijstellingsverordeningen en mededelingen. Tot slot zijn de Nederlandse autoriteiten van mening dat de voorzieningen in het MEO-segment om crowding-out te voorkomen, garanderen dat Invest International de mededinging niet op onrechtmatige wijze zal verstoren.

(30) De jaarlijkse subsidie voor de projectontwikkelingsdiensten van Invest International (9 miljoen EUR per jaar) houdt volgens de Nederlandse autoriteiten geen staatssteun in voor zover deze dochtermaatschappij diensten verleent die geen economisch karakter hebben of geen selectief voordeel verschaffen aan de eindbegunstigde. Wanneer deze diensten wel staatssteun zouden vormen, zullen de Nederlandse autoriteiten garanderen dat ze in overeenstemming zouden zijn met de de-minimisverordening of verenigbare steun op grond van de AGVV zouden zijn.

(31) Tot slot stellen de Nederlandse autoriteiten dat de activiteiten van de moedermaatschappij Invest International Holding BV geen economisch karakter hebben, aangezien Invest International Holding BV geen producten of diensten op de markt zal aanbieden in concurrentie met andere financiers. De Nederlandse autoriteiten zijn ook van mening dat de administratieve ondersteuningsdiensten die Invest International aanbiedt voor de uitvoering van bestaande regelingen niet-economisch zijn en geen wijziging van de status-quo inhouden (het gaat slechts om een overdracht en consolidatie van administratieve taken die momenteel door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland worden uitgevoerd.

4. BEOORDELING VAN DE AANWEZIGHEID VAN STAATSSTEUN

4.1. Rechtmatigheid

(32) De Nederlandse autoriteiten hebben de voorgestelde maatregel aangemeld alvorens hem uit te voeren, en voldoen zo aan de in artikel 108, lid 3, VWEU vastgestelde aanmeldings- en standstillverplichting.

4.2. Bestaan van staatssteun

(33) Krachtens artikel 107, lid 1, VWEU "*zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt*".

(34) Om als staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU te worden aangemerkt, moet de maatregel voldoen aan vier cumulatieve voorwaarden. Ten eerste moet de steunmaatregel door een lidstaat of met staatsmiddelen worden bekostigd. Ten tweede moet de maatregel een selectief voordeel aan bepaalde ondernemingen verschaffen. Ten derde moet de maatregel het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig kunnen beïnvloeden. Ten vierde moet de maatregel de concurrentie op de interne markt vervalsen of dreigen te vervalsen.

Toepassingsgebied

(35) In dit besluit wordt alleen beoordeeld of er sprake is van steun aan Invest International die voortvloeit uit de kapitaalinjectie van 800 miljoen EUR in de dochtermaatschappij voor impact investment, de investering van maximaal 40 miljoen EUR die door FMO zal worden onderschreven en de jaarlijkse subsidie voor ontwikkelingsdiensten van 9 miljoen EUR aan de dochtermaatschappij voor projectontwikkeling (steun van niveau I). Het besluit heeft geen betrekking op de vraag of de financieringsactiviteiten van Invest International staatssteun aan de eindbegunstigden (niveau II-steun), financiële instellingen en mede-investeerders inhouden.

Economische activiteiten

(36) De dochtermaatschappij voor impact investment van Invest International verleent financiering (bijvoorbeeld door middel van leningen of uit eigen vermogen), wat een economische activiteit is.

(37) Een groot deel van de ontwikkelingsdiensten die Invest International aanbiedt, heeft waarschijnlijk een niet-economisch karakter. De Nederlandse autoriteiten geven echter toe dat niet kan worden uitgesloten dat sommige ontwikkelingsdiensten een economisch karakter hebben en als staatssteun kunnen worden beschouwd (bijvoorbeeld wanneer het operationele en adviesdiensten voor economische projecten en bedrijven betreft)[21].

(38) Invest International Holding BV houdt alleen aandelen en is bijgevolg niet economisch actief[22].

(39) Als de specifieke dochtermaatschappij louter regelingen zou beheren in naam van de Nederlandse staat, zou dit bovendien niet als een economische activiteit worden aangemerkt

(40) Op basis daarvan concludeert de Commissie dat Invest International, en meer bepaald haar dochtermaatschappij voor impact investment en haar ontwikkeldochter, economische activiteiten uitoefent die onder het toepassingsgebied van artikel 107, lid 1, VWEU vallen.

Staatsmiddelen en toerekenbaarheid

(41) Het begrip staatssteun is van toepassing op ieder voordeel dat direct of indirect wordt toegekend en uit staatsmiddelen wordt bekostigd of door instanties die hun activiteiten verrichten op grond van een overheidsmandaat.

(42) De dochtermaatschappij voor impact investment van Invest International zal maximaal 800 miljoen EUR in kapitaal ontvangen van de Nederlandse overheid, zoals beschreven in overweging (25). De initiële investering van FMO (een

[21] Hoewel een entiteit die zowel economische als niet-economische activiteiten uitoefent, alleen met betrekking tot eerstgenoemde als een onderneming moet worden beschouwd, kan niet vooraf worden vastgesteld hoeveel van de jaarlijkse subsidie zal worden gebruikt voor niet-economische activiteiten. Daarom zal de Commissie haar beoordeling in deze zaak (die alleen betrekking heeft op het bestaan van staatssteun op het niveau van Invest International) baseren op de jaarlijkse subsidies die (mogelijk of deels) economische activiteiten ondersteunen.

[22] Arrest van het Hof van Justitie van 10 januari 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA e.a., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punt 107 tot en met 118 en punt 125.

bilaterale NPI waarin de staat een meerderheidsbelang heeft) van maximaal 40 miljoen EUR zal een investering zijn op initiatief van de overheid.

(43) Daarnaast zal de ontwikkeldochter van Invest International jaarlijks een subsidie van 9 miljoen EUR ontvangen van de Nederlandse staat voor de uitvoering van de in overweging (22) beschreven taken .

(44) De maatregelen komen uitdrukkelijk uit staatsmiddelen (of zullen in het geval van FMO een investering op initiatief van de overheid zijn, zoals door de Nederlandse autoriteiten wordt erkend) en het besluit om de bovengenoemde steun te verlenen is aan de staat toe te rekenen. Aan de voorwaarden betreffende staatsmiddelen en toerekenbaarheid is derhalve voldaan.

Selectief economisch voordeel

(45) Een voordeel in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU is een economisch voordeel dat een onderneming onder normale marktvoorwaarden – d.w.z. zonder tussenkomst van de staat – niet had kunnen verkrijgen.

(46) De Nederlandse autoriteiten erkennen dat geen commercieel rendement wordt verwacht van de kapitaalinjecties (zowel rechtstreeks van de staat als via FMO) in Invest International[23]. Door marktfalen aan te pakken en additioneel aan de commerciële markt te opereren, voert Invest International per definitie projecten uit die niet (of niet in dezelfde mate of onder dezelfde voorwaarden) door een particuliere onderneming zouden worden uitgevoerd. Bovendien hebben de Nederlandse autoriteiten de Commissie geen gedetailleerde prognoses verschaft waaruit blijkt dat Invest International een rendement op eigen vermogen zou opleveren dat particuliere investeerders zouden accepteren. Invest International wil namelijk een impactinvesteerder zijn die bij investeringen ook rekening houdt met breder maatschappelijk rendement.

(47) De jaarlijkse subsidie van 9 miljoen EUR aan de ontwikkeldochter van Invest International zal op haar beurt worden gebruikt voor de in overweging (22) beschreven activiteiten zonder marktconforme vergoeding. De jaarlijkse subsidie levert bijgevolg een voordeel op voor de ontwikkeldochter van Invest International (voor zover ze niet wordt gebruikt voor interdepartementale activiteiten)[24].

(48) De maatregelen hebben een selectief karakter aangezien ze alleen voor de dochtermaatschappij voor impact investment en de ontwikkeldochter van Invest International een voordeel opleveren en niet voor andere financiële intermediairs of adviesbureaus.

---

[23] Zie overweging (28).

[24] Aangezien deze subsidies en maatregelen van Invest International ook niet voldoen aan de voorwaarden zoals uitgelegd in het Altmark-arrest: zie het arrest van het Hof van Justitie van 24 juli 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, punten 87 tot en met 95. Hiermee wordt niet vooruitgelopen op de vraag of de door Invest International op het niveau van de eindbegunstigde verleende diensten een selectief voordeel inhouden.

(49) Op basis van de analyse in de overwegingen (45) t/m (48) kan derhalve worden geconcludeerd dat aan het criterium van een selectief voordeel in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU is voldaan.

Verstoring van de mededinging en beïnvloeding van het handelsverkeer

(50) Wanneer staatssteun de concurrentiepositie van een onderneming versterkt ten opzichte van andere ondernemingen die op de interne markt concurreren, worden laatstgenoemde getroffen door die steun. De dochtermaatschappij voor impact investing verstrekt financiering aan bedrijven die op de interne markt kunnen zijn gevestigd (bijvoorbeeld in Nederland), terwijl projecten daarbuiten plaatsvinden. Bij het verstrekken van dergelijke financiering kan zij op de interne markt concurreren met andere financiële instellingen, waardoor de concurrentie op deze markt kan worden verstoord.

(51) Voorts kunnen de ontwikkeldiensten bepaalde economische activiteiten inhouden zoals operationele en adviesdiensten voor projecten en bedrijven, waarbij deze bedrijven op de interne markt kunnen zijn gevestigd of anderszins adviesdiensten kunnen ontvangen van op de interne markt gevestigde bedrijven. Via de jaarlijkse subsidies ontvangt de ontwikkeldochter van Invest International ook een voordeel dat concurrenten niet ontvangen, wat tot concurrentieverstoringen op deze markt kan leiden.

(52) Zowel de markt voor financiële diensten als die voor advies- en consultancydiensten hebben een grensoverschrijdende dimensie en er zijn spelers uit andere lidstaten actief in deze bedrijfssegmenten. Overheidsmaatregelen ten gunste van dergelijke activiteiten kunnen bijgevolg het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloeden.

Conclusie

(53) Op basis van het bovenstaande is de Commissie van mening dat de in overweging (25) beschreven steunmaatregelen staatssteun zijn in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU.

5. BEOORDELING VAN DE VERENIGBAARHEID VAN DE MAATREGELEN

5.1. Reikwijdte en criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid

(54) De aanmelding heeft betrekking op de oprichting van Invest International en de staatsteunmaatregelen ten gunste van Invest International en haar dochtermaatschappijen. De Commissie zal hieronder derhalve de verenigbaarheid van die maatregelen beoordelen. Dit besluit spreekt zich niet uit over het bestaan van steun (en de mogelijke verenigbaarheid daarvan) in verband met de financierings- en dienstverleningsactiviteiten van Invest International op het niveau van financieringsinstellingen, mede-investeerders en eindbegunstigden (niveau II-steun).

(55) In artikel 107, lid 3, onder c), VWEU, is bepaald dat "*steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden*

veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad" als verenigbaar met de interne markt kunnen worden beschouwd.

(56) De Commissie is nagegaan of secundaire wetgeving inzake staatssteun van toepassing kan zijn op de maatregelen, maar concludeert dat de maatregelen niet vallen onder bestaande mededelingen, richtsnoeren of kaderregelingen van de Commissie tot vaststelling van de regels voor de uitvoering van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU[25].

(57) In het licht van het voorafgaande zal de Commissie de maatregelen rechtsreeks toetsen aan artikel 107, lid 3, onder c), VWEU volgens de gemeenschappelijke beginselen voor de beoordeling van staatssteun en de besluitvormingspraktijk van de Commissie op het gebied van ontwikkelingsbanken[26]. De Commissie zal met name analyseren of de maatregelen bijdragen aan een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang; noodzakelijk zijn; geschikt zijn; een stimulerend effect hebben; evenredig zijn; en buitensporige negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer tussen lidstaten vermijden. Om buitensporige concurrentieverstoringen te vermijden, kan steun aan Invest International (niveau I-steun) slechts verenigbaar zijn als zij alleen activiteiten verricht die gericht zijn op het aanpakken van marktfalen. De Commissie zal hierna dan ook beoordelen of de verschillende activiteiten van Invest International voldoen aan dit criterium.

5.2. Bijdrage aan een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang

(58) De maatregelen ten gunste van de dochters van Invest International moeten gericht zijn op een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang.

(59) Met betrekking tot de steunmaatregelen en de de-minimismaatregelen van de dochtermaatschappij voor impact investing – zoals beschreven in overweging (14) – merkt de Commissie op dat Invest International in de AGVV of andere vrijstellingsverordeningen vastgestelde vormen van marktfalen zal aanpakken (in het andere geval zullen de steunmaatregelen afzonderlijk worden beoordeeld in Commissiebesluiten). Dankzij een volledige naleving van die verordeningen wordt gegarandeerd dat de maatregelen van de dochtermaatschappij voor impact investment van Invest International de doelstellingen van gemeenschappelijk belang nastreven die in die verordeningen nauwkeurig zijn vastgelegd. Ook kan de steun van Invest International, die gericht is op laaginkomens-, lagermiddeninkomens- en hogermiddeninkomenslanden, de Europese consensus

[25] Zie de punten 96 tot en met 101 van het besluit van de Commissie van 15 oktober 2014, SA.36061 UK Business Bank, Verenigd Koninkrijk, PB C 460 van 19.12.2014, blz. 1-9, voor een meer gedetailleerde analyse van deze kwestie.

[26] Zie besluit SA.33984 van de Commissie van 17 oktober 2012, Green Investment Bank, Verenigd Koninkrijk (PB C 370 van 30.11.2012, blz.2); besluit SA.36061 van de Commissie van 15 oktober 2014, Green Investment Bank, Verenigd Koninkrijk (PB C 460 van 19.12.2014, blz.1); besluit SA.39793 van de Commissie van 24 augustus 2016, Malta Development Bank (PB C 471 van 16.12.2016, blz.1); besluit SA.37824 van de Commissie van 28 oktober 2014, Portugese ontwikkelingsinstelling, Portugal (PB C 5 van 9.1.2015, blz.1); besluit SA.36904 van de Commissie van 9 juni 2015, ontwikkelingssegment van MLB en oprichting van één enkele Letse ontwikkelingsinstelling, Letland (PB C 25 van 22.1.2016, blz.1).

inzake ontwikkeling helpen ondersteunen[27], waarmee de EU zich ertoe verbindt bij te dragen aan het uitroeien van armoede en het opbouwen van een eerlijker en stabieler wereld.

(60) Bovendien zullen de MEO-maatregelen van de dochtermaatschappij voor impact investing– zoals beschreven in overweging (18) – helpen de in de AGVV of de richtsnoeren en mededelingen inzake staatssteun vastgestelde vormen van marktfalen aan te pakken. Doordat die maatregelen voldoen aan de subsidiabiliteitscriteria van de AGVV of de andere vrijstellingsverordeningen (met uitzondering van bepaalde voorwaarden zoals cumulering en transparantie) of de richtsnoeren en mededelingen inzake staatssteun, kunnen de maatregelen worden toegespitst op de duidelijk omschreven doelstellingen van gemeenschappelijk belang, mede omdat de MEO-maatregelen altijd plaatsvinden op basis van de in overweging (18) vastgestelde parameters.

(61) Bovendien merkt de Commissie met betrekking tot de MEO-maatregelen op dat eigenvermogensmaatregelen worden genomen ten behoeve van begunstigden die op grond van de criteria van de richtsnoeren inzake risicofinanciering subsidiabel kunnen zijn[28]. Bovendien zullen eigenvermogensmaatregelen ten gunste van het MKB (die niet voldoen aan alle in een groepsvrijstellingsverordening vastgestelde subsidiabiliteitsvoorwaarden) en kleine midcapondernemingen beperkt zijn tot ondernemingen die betrokken zijn bij projecten die voldoen aan de voorwaarden van de AGVV en/of de relevante richtsnoeren inzake staatssteun. De Commissie concludeert bijgevolg dat de MEO-maatregelen algemeen gesproken ook een duidelijk omschreven doelstelling van algemeen belang dienen.

(62) Voor de ontwikkelingsdiensten[29] beschreven in overweging (22), voor zover zij economisch van aard zijn en niet onder de de minimis-verordening vallen, merkt de Commissie op dat zij in overeenstemming zullen zijn met de AGVV en gericht zijn op de daarin beschreven doelstellingen.

(63) Op die manier zullen de door de dochtermaatschappijen van Invest International uitgevoerde maatregelen (niveau II-steun) een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang dienen, waardoor de steunmaatregelen ten gunste van Invest International (niveau I-steun) deze doelstellingen ook dienen.

(64) In het licht van de in de overwegingen (58) tot en met (62) beschreven elementen is de Commissie van oordeel dat de maatregelen ten gunste van de dochtermaatschappij voor impact investment van Invest International en haar ontwikkeldochter duidelijk omschreven doelstellingen van algemeen belang dienen.

5.3. Noodzaak

(65) Staatssteun moet nodig zijn om een oplossing te bieden voor marktfalen. Als op de markt reeds een optimaal evenwicht aanwezig is, is staatssteun niet nodig. Wanneer marktfalen – zoals bijvoorbeeld informatieasymmetrieën of externe

[27] Zie https://ec.europa.eu/international-partnerships/european-consensus-development_en

[28] Zie overweging (18)(c).

[29] Voor zover ze steun omvatten (bijvoorbeeld wanneer ze economische activiteiten betreffen).

effecten – leidt tot een suboptimaal evenwicht, kan staatssteun evenwel helpen welvaart te maximaliseren.

(66) Zoals beschreven in punt 2.3.2 is het de taak van de dochtermaatschappij voor impact investing om marktfalen aan te pakken.

(67) Ten eerste kan de dochtermaatschappij voor impact investing financiering verstrekken met inachtneming van door de Commissie goedgekeurde staatssteunregelingen. Bij de goedkeuring van die individuele regelingen gaat de Commissie na of ze de in de desbetreffende staatssteunrechtsgrondslag vastgestelde vormen van marktfalen aanpakken. De taakomschrijving van Invest International hoeft bijgevolg niet opnieuw te worden aangemeld wanneer nieuwe steunregelingen ten gunste van Invest International worden toegevoegd, aangezien die regelingen reeds zijn goedgekeurd door de Commissie en de betrokken vormen van marktfalen zijn vastgesteld in de desbetreffende Commissiebesluiten.

(68) Invest International kan ook financiering verstrekken op basis van staatssteunregelingen die op grond van de AGVV of andere vrijstellingsverordeningen verenigbaar zijn met de interne markt. Deze verordeningen zijn gebaseerd op de veronderstelling dat marktfalen wordt aangepakt door maatregelen die in die teksten zijn beschreven en die voldoen aan de respectieve voorwaarden, zonder dat in dat verband verder bewijs voor marktfalen nodig is.

(69) De ontwikkeldiensten zullen, wanneer ze een economisch karakter hebben, worden verstrekt in het kader van de AGVV, en bijgevolg daarin vastgestelde vormen van marktfalen aanpakken.

(70) Ten tweede kan Invest International financiering verstrekken op MEO-voorwaarden, maar alleen om het marktfalen aan te pakken dat in de groepsvrijstellingsverordeningen en de richtsnoeren en mededelingen inzake staatssteun is vastgesteld. Deze MEO-regelingen zullen zich derhalve uitsluitend richten tot ondernemingen die op grond van de respectieve artikelen in de groepsvrijstellingsverordeningen of de richtsnoeren en mededelingen inzake staatssteun in aanmerking komen voor daarin omschreven steuninstrumenten. Deze verordeningen zijn gebaseerd op de veronderstelling dat marktfalen wordt aangepakt door te voorzien in maatregelen die in die teksten zijn beschreven en die voldoen aan de respectieve voorwaarden, zonder dat in dat verband verder bewijs voor marktfalen nodig is. Meer bepaald zal Invest International haar eigenvermogensmaatregelen (die niet voldoen aan de subsidiabiliteitsvoorwaarden van de relevante artikelen van de AGVV[30]) beperken tot kleinere ondernemingen die O&O&I-intensief zijn of die betrokken zijn bij projecten in verband met hernieuwbare energie en milieubescherming[31]. Vanwege asymmetrische informatie kan het zijn dat de markt voor bedrijfsfinancieringen niet de nodige eigenvermogensfinanciering ter beschikking stelt aan kleinere en innovatieve ondernemingen, met als gevolg een falen van de

[30] Met name de artikelen 21 en 22 van de AGVV.

[31] Zie overweging (18)(c).

kapitaalmarkt dat belet dat aan de vraag wordt voldaan tegen een voor beide partijen aanvaardbare prijs.

(71) In het licht van het voorafgaande concludeert de Commissie dat de taken van Invest International zich beperken tot activiteiten om marktfalen aan te pakken, en dat bijgevolg steunmaatregelen ten gunste van Invest International noodzakelijk zijn om de vastgestelde gemeenschappelijke doelstellingen te verwezenlijken.

5.4. Geschiktheid

(72) De steunmaatregel moet een geschikt beleidsinstrument zijn om de doelstelling van gemeenschappelijk belang te helpen bereiken. De Commissie heeft in dit verband beoordeeld of de voor de oprichting van Invest International (en haar dochtermaatschappijen) noodzakelijke steunmaatregelen een geschikt antwoord zijn om het vastgestelde marktfalen aan te pakken.

(73) Ten eerste heeft Invest International, zoals vermeld in punt 2.1, als expliciete doelstellingen het aanpakken van de behoefte aan financieringsproducten om lacunes in het financieringslandschap op te vullen (voor projecten buiten de interne markt) en een betere toegang tot de (ontwikkelings)instrumenten van Invest International (bestaande door de staat gefinancierde instrumenten, met name voor het MKB en startende ondernemingen). De consolidatie van een aantal initiatieven waarmee marktfalen in een instelling (met name Invest International) wordt aangepakt, is – uit het oogpunt van doelmatigheid en coherentie – een geschikt instrument. Zoals beschreven in overweging (27) neemt de Commissie in dit verband met voldoening nota van het feit dat de Nederlandse autoriteiten voornemens zijn om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het instrument regelmatig te evalueren.

(74) Ten tweede is de oprichting van deze instelling, doordat de activiteiten van Invest International zijn beperkt tot maatregelen waarmee marktfalen wordt aangepakt, een geschikte manier om te garanderen dat het een echte NPI is waarvan de taken zich beperken tot het aanpakken van de vastgestelde vormen van marktfalen zonder de mededinging op onrechtmatige wijze te verstoren.

(75) Ten derde merkt de Commissie op dat investeringen door de dochtermaatschappij voor impact investing van Invest International kapitaalmaatregelen en financiering voor kapitaalintensieve langetermijnprojecten omvatten zonder dat een commercieel rendement wordt nagestreefd. De Commissie acht het wenselijk dit soort financiering (die niet resulteert in voorspelbare kortlopende kasstromen) te financieren door middel van een kapitaalmaatregel. Bovendien is de jaarlijkse subsidie een geschikte maatregel voor de financiering van de activiteiten van de ontwikkeldochter, die geen aparte aanvullende vergoeding zal krijgen voor de diensten die zij verleent.

(76) De Commissie concludeert dan ook dat de oprichting van NPI met de taakomschrijving van Invest International met behulp van een kapitaalinjectie en een jaarlijkse subsidie een geschikt instrument is om de vastgestelde vormen van marktfalen aan te pakken.

5.5. Stimulerend effect

(77) Een staatssteunmaatregel moet een stimulerend effect hebben, d.w.z. dat hij het gedrag van een onderneming zodanig moet veranderen dat zij bijkomende activiteiten onderneemt die zij zonder de steun niet zou uitvoeren, dan wel in beperktere mate of onder andere voorwaarden zou uitvoeren.

(78) De Commissie merkt op dat geen commercieel rendement wordt verwacht op de kapitaalinjectie in Invest International. Dit betekent dat de dochtermaatschappij voor impact investing van Invest International zonder de kapitaalinjectie van de Nederlandse staat geen financiering van buitenaf zou kunnen aantrekken en zonder de steun niet dezelfde financieringsactiviteiten zou kunnen ontplooien. Bovendien zou Invest International zonder de jaarlijkse subsidie voor de ontwikkeldiensten niet in staat zijn de kosten in verband met de verlening van die diensten te financieren.

(79) Bijgevolg concludeert de Commissie dat de maatregelen ten gunste van Invest International een stimulerend effect hebben.

5.6. Evenredigheid

(80) De staatssteunmaatregel moet beperkt blijven tot het minimum dat nodig is om aan te zetten tot de bijkomende investering of activiteit door de betrokken ondernemingen, d.w.z. dat moet worden nagegaan of hetzelfde resultaat niet kan worden bereikt met een kleiner steunbedrag.

(81) De Commissie merkt op dat Invest International naar verwachting een voldoende (maar niet-commercieel) rendement voor haar aandeelhouders zal genereren. De doelstelling van niet-commercieel rendement zal ten goede komen aan het MKB (en grotere ondernemingen) die door Invest International worden gesteund en die de gevolgen ondervinden van marktfalen bij de toegang tot de benodigde financiering. De Commissie beschouwt de jaarlijkse subsidies voor ontwikkelingsdiensten van Invest International dan ook als evenredig aangezien zij bedoeld zijn om de exploitatiekosten van deze dochteronderneming te dekken en overcompensatie derhalve uitgesloten is.

(82) Wat betreft de activiteiten van Invest International op het gebied van financierings- en ontwikkelingsdiensten die worden verricht op basis van de groepsvrijstellingsverordeningen, wordt steun geacht evenredig te zijn indien aan alle daarin vastgestelde voorwaarden is voldaan. Met betrekking tot financiering onder de in de de-minimisverordening vastgestelde drempel is de Commissie van oordeel dat het beperkte bedrag van die financiering per onderneming en het feit dat er geen gevolgen zijn voor de mededinging, ervoor zorgen dat de uitvoering van de-minimisregelingen door Invest International haar beoordeling van de evenredigheid van de maatregel onverlet laat[32].

[32] De Commissie merkt op dat verschillende elementen duiden op een over het geheel genomen evenredig gebruik van de de-minimisverordening door de lidstaten. In het kader van de herziening van de de-minimisverordening blijkt uit de beschikbare gegevens over het gebruik van de huidige de-minimisverordening dat het merendeel van de begunstigden een vrij beperkt bedrag ontvangt. Uit een vrij grote steekproef blijkt dat het gemiddelde bedrag per begunstigde per jaar minder dan 30 000 EUR bedraagt en dat een overgrote meerderheid minder dan 50 000 EUR per jaar aan steun ontvangt. Ongeveer 69-89 % daarvan ontvangt minder dan 10 000 EUR per jaar. Wat betreft de lidstaten

(83) Met betrekking tot de financieringsactiviteiten van Invest International merkt de Commissie op dat aan de steunmaatregelen de in de groepsvrijstellingsverordeningen of de staatssteunrichtsnoeren van de Commissie vastgestelde subsidiabiliteitscriteria en bepaalde andere beperkingen (zoals met betrekking tot steunbedragen en steunintensiteiten) zijn verbonden. Wat de MEO-maatregelen betreft, is het steunbedrag (al betreft het eigenlijk geen steun) ook beperkt tot het minimum, aangezien deze maatregelen marktconform zijn en geen selectief voordeel verschaffen.

(84) In het licht van die elementen, en met name het feit dat elk van de door Invest International op niveau II verrichte activiteiten evenredig zal zijn, concludeert de Commissie dat de steunmaatregelen ten gunste van Invest International evenredig zijn.

5.7. Vermijden van buitensporige negatieve effecten

(85) De steunmaatregelen ten gunste van Invest International hebben om een aantal redenen beperkte risico's op crowding-out. Met name zullen alle door Invest International op niveau II uitgevoerde maatregelen mogelijke negatieve effecten op de mededinging tot een minimum beperken.

(86) Ten eerste zal Invest International haar activiteiten verrichten in overeenstemming met de staatssteunregels, wat op zich garandeert dat potentiële negatieve effecten tot een minimum worden beperkt.

(87) Toekomstige financieringsactiviteiten van Invest International onder MEO-voorwaarden zullen afhankelijk worden gesteld van maatregelen om crowding- out te voorkomen, waarbij Invest International alleen intervenieert wanneer marktfinanciering niet toereikend of niet beschikbaar is. Dit zal worden gegarandeerd door een aantal verplichte stappen die Invest International zal volgen alvorens te investeren in een entiteit. De entiteit waarin wordt geïnvesteerd, zal moeten aantonen dat zij getracht heeft de benodigde financiering op de markt te verkrijgen, maar die niet of niet geheel kon vinden. De Commissie is derhalve van mening dat de maatregelen om crowding-out te voorkomen, die zullen gelden voor alle MEO-activiteiten van Invest International, zullen garanderen dat de verstrekte financiering de markt niet zal verstoren. Ten slotte merkt de Commissie op dat Invest International projecten zal financieren in laaginkomens-, lagermiddeninkomens- en hogermiddeninkomenslanden buiten de interne markt. De Commissie is van mening dat dit niet zal leiden tot buitensporige concurrentieverstoring, indien dergelijke projecten worden uitgevoerd door lokaal gevestigde spelers die niet actief zijn op de interne markt.

(88) In het licht van die elementen concludeert de Commissie dat de oprichting van Invest International niet zal leiden tot buitensporige concurrentieverstoringen.

---

waarvoor de Commissie gedetailleerde gegevens ontving, waren ongeveer 90 % van de begunstigden micro- en kleine ondernemingen en meer dan 95 % van het MKB.

5.8. Conclusie

(89) Op basis van de bovenstaande beoordeling concludeert de Commissie dat de in de overweging (25) beschreven voorgestelde maatregelen verenigbaar zijn met de interne markt op grond van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU.

6. BESLUIT

(90) De Commissie concludeert dat de maatregelen ten behoeve van Invest International (800 miljoen EUR aan kapitaalinjectie door de Nederlandse staat, de initiële investering van maximaal 40 miljoen EUR die door FMO is onderschreven en de jaarlijkse subsidie van 9 miljoen EUR) staatssteun vormen in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU.

(91) De Commissie concludeert dat deze steunmaatregelen op grond van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU verenigbaar zijn met de interne markt.

(92) De Commissie herinnert de Nederlandse autoriteiten eraan dat de toestemming voor de maatregelen zich beperkt tot 31 december 2027[33]. Alle plannen om de maatregelen te wijzigen, met name wat betreft verdere financiering, taakomschrijving en duur, moeten bij de Commissie worden aangemeld.

(93) Deze goedkeuring strekt zich niet uit tot eventuele steun van Invest International aan andere ondernemingen, financiële instellingen en mede-investeerders.

Ingeval deze brief vertrouwelijke gegevens mocht bevatten die niet mogen worden bekendgemaakt, wordt u verzocht de Commissie daarvan binnen vijftien werkdagen vanaf de ontvangst van dit schrijven in kennis te stellen. Ontvangt de Commissie binnen de vastgestelde termijn geen met redenen omkleed verzoek, dan neemt zij aan dat u instemt met mededeling aan derden en bekendmaking van de volledige tekst van dit schrijven in de authentieke taal op de internetsite: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm.

Uw verzoek moet elektronisch naar het volgende adres worden gezonden:

Europese Commissie,
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie Staatssteun
B-1049 Brussel

Hoogachtend,

Voor de Commissie

Uitvoerend vicevoorzitter

[33] Zie ook punt (27).